

POUŽITÉ ZKRATKY

1. CČs.....Církev Československá
2. C.ss.R.Congregatio Santissimi Redemptoris, (redemptoristé)
kongregace Nejsvětějšího vykupitele
3. ČKD.....Časopis katolického duchovenstva
4. ČSL.....Československá strana lidová
5. kh.....královéhradecká
6. Msgr., Mons.monsignor, titul biskupů a zasloužilých kněží
7. OL.....Ordinariátní listy diecéze kh.
8. O melit.....Ordo Equester Joannitarum seu Melitensium, (johanité),
řád Maltézských rytířů
9. SŘC.....Svatá římská církev
- 10 Ordinariát APAOrdinariát arcibiskupství pražského

10. POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

10.1 Prameny – knihy Karla Kašpara

Karel Boromejský KAŠPAR, monografie:

Z církevního práva:

Církevní zákonodárství o náboženských (řeholních) Kongregacích, Praha, Kotrba, 1902, 1903.

Nejnovější předpisy o náboženských (řeholních) kongregacích, Praha, Kotrba.

Kodex a řeholní kongregace, Praha.

Právo řeholní, Praha, Kotrba.

Právo pohřební podle kodexu, Praha, Kotrba.

Prohlášení nezvěstných za mrtvé a nový sňatek, Praha, Kotrba

Instructio de iudiciis ecclesiasticis matrimonialibus Codici juris canonici accommodata, Praha, Arcibiskupská tisk.

Z dějin:

Papež Lev XIII. a Česká kolej v Římě, I. a II. vydání Praha 1902 a 1903.

Papst Leo XIII. Und das böhmische Kolleg in Roma. Jahresberich ut supra, 1903.

Východní církevní otázka, překlad z němčiny A. Eduard, Praha,

Papež Lev XIII. a Česká kolej v Římě. (Na památku 25letého papežského Jubilea). Praha, 1905.

Hus a jeho ovoce, Praha 1926, (zvláštní vydání vyšlo též v Americe).

Hus und die Früchte seiner Wirksamkeit, I. a II. vydání, Warnsdorf, 1927.

Pontifikát Pia X., Praha, Kotrba, 1918.

Z apologie:

Jak náboženské vyznání působí na mravnost, (překlad z němčiny P.Kross), Praha 1902.

Skutky a nikoli slova papeže míru Benedikta XV. Hradec Králové.

Z asketiky:

Cesta k životu, Praha, 1901.

Preces ab adolescentibus litterarum studiosis in Academia Strana Pragae, Praha, 1902.

Zrcadlo zpovědní, zvláště pro studující mládež, Praha, 1904.

Nechte maličkých přijít k Ježíškovi a nebraňte jim, Hradec Králové, Adalbertinum.

Miláček Ježíškův se zpovídá a přijímá. Hradec Králové Adalbertinum.

Z dogmatiky:

Manželství ve světle pravdy, Praha, 1919.

Životopisy a cestopisy:

Svatá Terezie od Ježíška, I. vydání, Praha, Kotrba.

Svatá Terezie od Ježíška . Déšť růží, Praha, Kotrba.

Cesta prvního českého biskupa do Ameriky (u příležitosti XXVIII. Mezinárodního eucharistického kongresu v Chicagu), Hradec Králové , Tiskové družstvo, 1927 .

Dojmy z Konnersreuthu, Praha, 1929.

Po stopách Božského Spasitele v Egyptě a ve svaté zemi, Praha, Kotrba, 1931.

10.2 Prameny - články Karla Kašpara

Z Časopisu katolického duchovenstva a přílohy Sursum

Rok 1901

1. *O podstatě oběti mše sv.*, s. 143 násl.
2. *Za koho lze obětovati mši sv.*, s. 342 násl.
3. *Zda-li mše sv., obětovaná za více osob, jednotlivým z nich stejně přispívá, jako byla-li obětována za každou zvlášť*, s. 491 násl.
4. *Jak často je povinen kněz sloužiti mši sv. a jak dlouho má tato trvati*, s.498 násl.
5. *O stavu posvěcující milosti celebrujícího kněze*, s. 499.
6. *Je dovoleno vyměnit si s jiným knězem aplikování mše sv.?* s. 579.

Rok 1902

7. *Přivlastňování užitek mše sv.* s.57 násl.

8. *O přerušení mše sv. s. 267.*
9. *Advokacie se zřetelem k církevnímu právu.s. 31n.,93n.,190n. 301 násl.*

Rok 1904

10. *Udílění odpustků od kardinálů, arcibiskupů a biskupů. s.66.*
11. *Odpustky spojené s předměty posvěcenými od Sv. Otce. s. 316.*
12. *Svátek de praecepto připadající na Velký pátek nebo na Bílou sobotu. s. 579.*
13. *Milosrdné sestry ošetřující nekatolíky. s. 126.*
14. *Kněží cestující do Ameriky a na ostrovy Filipinské. s. 132 násl.*
15. *Věno řeholnic, které zemřely průběhem tříletí jednoduchých slibů.s. 391.*
16. *Manželství starokatolíků. s. 401 n.,538 násl.*

Rok 1905

17. *Přesazení faráře cestou administrativní. s.252 násl.*
18. *Interpellatio Paulina v případě nepřičetnosti strany nevěřící. s. 149.*

Rok 1906

19. *Odpustky na vzývání Nejsvětějšího Srdce Páně. s. 149.*
20. *Bratrstvo Panny Marie Karmelské. s. 149.*
21. *Kapitulnímu vikáři nepřisluší právo dovoliti sousednímu biskupu by směl v osiřelé diecési pontifikovati s použitím trůnu a papežské berly.s. 149.*
22. *Předpisy o bohoslužebném rouchu a palle při mši sv.s.150.*
23. *Užívání hudebních nástrojů při bohoslužbě. s. 150.*
24. *Plnomocné odpustky ctitelům neposkvrněného početí P. Marie.s.151.*
25. *První svaté přijímání a plnomocné odpustky. s.151.*
26. *Zpěv Gregoriánský. s. 292 násl.*
27. *Ostatky svatých v oltáři. s.367.*
28. *Časté svaté přijímání a získání odpustků. s.367.*
29. *Klerik s nižším svěcením přísluhující při mši sv. jako podjáhen. s.367.*
30. *Jak nutno adorovati vystavenou Nejsvětější Svátost oltářní. s. 367.*
31. *O častém svatém přijímání. s.368.*
32. *Kardinálům, kněžím i jáhnům přísluší pectorale. s.151.*
33. *Novicky v klášteřích se sliby slavnými mají býti bezprostředně po odbytí noviciátu připuštěny ke složení slibů prostých. s. 368.*

Rok 1907

34. *Plnomocné odpustky ve svátek Nejsvětější Trojice.* s.338.
35. *Jak soudilo a soudí církevní zákonodárství o účasti duchovních na honech.* s.461 n.,558 násl.

Rok 1908

36. *Klausule užívané v odpovědích posvátných kongregací.* s. 381 násl.

Rok 1911

37. *Přijímání, noviciát a profess laiků v rádech se sliby slavnými.* s. 288 násl.
38. *Medailky místo škapulířů.* s. 289.

Rok 1912

39. *Konstituce Pia X „Etsinus“ a reorganizace římské kurie diezezní.* s. 332n., 367 násl.
40. *Manželství pro fingoovaný konsens neplatné.* s.505 násl.
41. *Sňatek per procuratorem.* s. 745.

Rok 1913

42. *Dekret „Cum de sacramentibus“ o zpovědích v ženských řeholích a kongregacích.* s. 233 násl.
43. *Změna náboženství dítek.* s.330.

Rok 1914

43. *Noviciát a jeho přerušení.* s. 435 - 436
44. *Mše sv. sloužené členy řádů a kongregací na úmysl představených.*s .436
45. *Dekret posvátné kongregace „De Religionis“ o zřízení zvláštní komise pro schvalování nových řádových společností a jejich konstitucí.* s. 727 – 728

Rok 1915

46. *Dějiny pontifikátu Pia X.,* s. 1 - 9, 142 - 153, 224 – 233, 325 – 336, 408 – 414, 517 – 529, 595 – 606, 641 – 653, 739 – 761.

47. *Případ manželství církevně platného, státně pro nedostatek prohlášení neplatného*, s. 352 – 356.

Rok 1916

48. *Dějiny pontifikátu Pia X.*, s. 47 – 59, 99 – 106, 200 – 209, 344 – 359, 486 – 494, 567 – 573, 629 – 639.
49. *Instrukce o biskupských rezervátech*. s. 646 – s. 648.
50. *Medailky místo škapulířů*.s. 648.
51. *Apoštolští internunciové a delegáti*.s. 648.
52. *Deklarace o pasivní asistenci při smíšených sňatcích*. s. 648.
53. *Deklarace o povinnosti recitování sv., Officia pro ty, kdož jsou nuceni účastnit se války*. s. 648.

Rok 1917

54. *Obsazování církevních úřadů a beneficí v době nynější války*. s. 104 – 105.
55. *Čekatelky v klášteřích s papežskou klausurou nesmějí z kláštera vyjít*, s. 105.
56. *Některé fakulty po dobu války*, s.105.
57. *Předpisy pro Římskou Akademii sv. Tomáše Akvinského*. s. 105 -106.
58. *Vojenští duchovní v Itálii po dobu války*. s. 106 – 107.
59. *Solnohradské „boží sňatky“*. s. 107 – 109.
60. *Sňatek prostřednictvím churavého zástupce ženichova*. s. 109.
61. *Tři mše sv. na „Dušičky“*. s. 109.
62. *Výklad Summy theologické na bohosloveckých fakultách a thésí filosofických z učení sv. Tomáše Akv.* s.109.
63. *Deklarace o fakultě biskupův absolvovati heretiky a odpadlíky*. s110.
64. *Apoštolský list „Cum Biblia Sacra“ o nových předpisech pro biblický ústav v Římě, ze dne 15.8.1916*. s. 110 – 111.
65. *Dekret o věřících ritu řecko-ruthenského, vystěhovalých do Jižní Ameriky*. s. 111 – 112.
66. *Změna vyznání náboženského u dítěte ze smíšeného manželství po úmrtí matčině*. s. 314 - 318.
67. *Sňatek odpadlého důstojníka s protestantkou ve Švýcařích*. s. 318.
68. *Zrušení posv. kongregací „indexu“ a odpuštění*. s.531–533.
69. *Sanace neplatných smíšených sňatkův*. s. 533 – 534.

70. *Udílání posledního pomazání v nebezpečí života.* s.534.
71. *Ustanovení zvláštního vikáře v městě nesídelním.* s. 534.
72. *Svěcení kandidátů kněžských v Itálii službou vojenskou povinných.* s.534 – 535.
73. *Památka všech věrných Dušiček.* s. 535.
74. *Snaha sv. Otce Benedikta XV. O mír. – Královno míru oroduj za nás.* s. 535.
75. *Zákaz býti jakkoli přítomen schůzím spiritistickým a pod.* s. 536.
76. *Zvláštní zповědník v ženských řádech a kongregacích.* s. 536
77. *Stipendium za mši sv. o zrušených svátcích a za binací.* s. 536.
78. *Náhrada za bohoslužebné potřeby od cizích kněží.*s.537.
79. *Collegium Capranicense v Římě přiděleno basilice S. Maria Maggiore.,* s. 537 – 538.
80. *Legitimace nemanželských dětí po padlých válečnících a změna jména nevěst.* s. 538.
81. *Prohlášení nezvěstných za mrtvé a nový sňatek.* s. 602 – 622, 841 - 873.
83. *O tom, zda-li osoba, která dobrovolně vstupuje do nějaké náboženské společnosti splnila podmínky přijetí, rozhodne výlučně církevní úřad, ježto se jedná o záležitosti vnitřně církevní.* s. 764 – 765.
84. *Uložení popela spálené mrtvoly v rodinném hrobu.*s.764.
85. *Osobní schopnost cizince přestoupiti k jinému náboženství (vesmyslu 4.č. zákona z 25. května 1868 ř.z.č. 49) posuzovati dlužno podle zákonů jeho domoviny.*s.765- 766.
86. *Konstituce „Humani generis redemptionem“ o kázání.* s.766.
87. *O privilegovaných oltářích.* Str. 766.
88. *Změní-li pozůstalý manžel náboženství, nenásledují ho děti nejsou téhož pohlaví a dosud 7. roku nedosáhly.* s. 915 – 916.
89. *Ke slušnému pohřbu nekatolíků na katolickém hřbitově náleží pohřební řeč* s. 917.
90. *Co se rozumí slušným pohřebním místem na katolickém zádušním hřbitově pro jinověrce a osoby, kterým církev katol. zakazuje církevní pohřeb?* s. 917 – 919.
91. *Manželství uzavřené v Rakousku mezi katolíky může býti státně rozloučeno pouze rozhodnutím soudu rakouského.* s. 919.
92. *Nový kodex církevního práva a jeho výklad.* s.919 – 920.

93. *Zřízení kongregace pro církve východní.* s.920 – 921.
 94. *Založení ústavu k povznesení studia v záležitostech východních.* s. 921.
 95. *Získání odpustků od zmrzačených.* s. 921.

Rok 1918.

96. *Jak si počínati se sv. hostií, nalezenou po sv. přijímání?* s.82 – 83.
 97. *Které písně dlužno pokládati za církevně schválené?* 83.
 98. *Povinnost mše sv. pro členy více spolků.* s. 83.
 99. *Manželství katoličky ritu latinského s pravoslavným.* s.84 – 85.
 100. *Katolík rakouský uzavře manželství s protestantkou.* s. 85 – 86.
 101. *Dotaz: Povinnosti farního úřadu při sepisování podpor žen vojáků.* s. 82.
 102. *Byl „rozvod“ uznán Řehořem II. ?,* s. 197.
 103. *Aplikace mše sv. ve zrušené svátky trvá.* s. 197.
 104. *Přísaha antimodernistická.* s. 197.
 105. *Konstituce „ Provida“ zrušena.* s. 311 – 312.
 106. *Případ z manželského práva.* s. 318 – 320.
 107. *Rozhodnutí sv. Stolice o některých fakultách Ordinariů.* s. 320 – 322.
 108. *Návštěva světských universit od kněží.* s. 321.
 109. *Votivní mše pro sponsis.* s. 322.
 110. *Výklad některých kanonů kodexu .s. 322 – 324.*
 111. *Obsazování biskupství ve Spojených Státech Severoamerických.*s.545 – 548.

Rok 1919.

112. *Právo pohřební podle kodexu.* s. 32 – 36, 122 – 129, 226 - 229.
 113. *Kněží cestující do Ameriky nebo na ostrovy Filipinské.* s. 84 – 86.
 114. *Praeface při mši sv. „ Requiem“ a ve svátek sv. Josefa.* s.179.
 115. *Dispenzační fakulty manželské.* s. 179.
 116. *Případ z manželského práva.* s.271 – 274.
 117. *Oprava řeholních konstitucí.* s. 274.
 118. *Zlepšení hmotného stavu duchovenstva v Itálii.* s. 274 – 275.
 119. *Zákaz účasti na theosofismu.* s. 275.
 120. *Profese řeholních laiků v řádech (se sliby řeholními).* s. 360.

Rok 1920.

121. *Seznam zrušených svátků v celé církvi, aplikace pro populo.* s. 49.
122. *Smí duchovní nositi vousy?* s. 49 – 51.
123. *Studium při posvátné kongregaci koncilu.* s. 51.
124. *Testimoniales pro kandidáty řeholí.* s. 51 – 52.
125. *Profes řeholníků povinných vojenskou službou.* s.52.
126. *Opětná volba generálních představených řeholních kongregací a představených v klášteřích se slavnými sliby.* s. 304 – 305

Rok 1922.

127. *Právo řeholní.* s.18 - 24, 114 – 119, 205 – 211,310 – 320.
128. *Vstup manžela do řehole.*s. 253..
129. *O řeholích.* s.253 – 254.

Rok 1923.

130. *Právo řeholní.* s.80 – 85, 134 – 137, 381 – 389,531 – 535.

Rok 1924.

131. *Právo řeholní.* s. 120 – 126, 192 – 196, 337 – 344, 491 – 495, 679 – 684.

Rok 1925.

132. *Právo řeholní.* s. 125 – 129, 272 – 276, 450 –454, 579 – 585.

Články v příloze „Sursum“, ČKD.

1. *Ideál katolického kněze v přítomné době.* s. 29n., 45násl., č. 3, 1924.
2. *Papež a charita.* č.1 a 2, 1925.
3. *K desátému výročí naší obnovené samostatnosti.* č. 8, 1929.

10.1.3 Prameny - Pastýřské listy

Vydané v Hradci Králové. Uloženo Archiv kurie, Biskupství královéhradecké, Velké nám.35, Hradec Králové.

1. *Pastýřský list kapitulního vikáře Dra Kašpara*, 1921.
2. *Ve jménu Páně , o církvi římsko-katolické a jejích zásluhách o národ*, 1921.
3. *O sv. Ludmile*, 1921.
4. *O stavu kněžském a o podporování kněžského dorostu*, 1922.
5. *Pastýřský dík duchovenstvu pro jeho porozumění o do rostu kněžském, a připomenutí povinností*, 1923.
6. *O manželství*, 1923.
7. *O katolické církvi, výchově mládeže, manželství, hlavně pak o spalování mrtvol*, 1924.
8. *O křtu svatém*, 1924.
9. *O úřadu katolického kněze a jeho posvěcování*, 1925.
10. *Dětem*, 1925
11. *Sv. Jan Nepomucký*, 1925.
12. *List proti prohlášení 10.000 českých učitelů, že budou bojovat protikatolicky*, 1925.
13. *Odpověď na útoky nevěreckých učitelů*, 1925.
14. *O svátosti pokání a o odpustcích*, 1926.
15. *O cestě do Ameriky a pouť do Lisieux*, 1926.
16. *Ježíš Kristus Král*, 1926.
17. *O sbírce na Nepomucenum v Římě*, 1926.
18. *O životě nadpřirozeném a o sv. přijímání častém a časném*, 1927.
19. *Upřímná rada svedeným bratřím (O „Credo“ čsl. Církve)*, 1927.
20. *O nemravnosti, zvláště ve stavu manželském a návratu k životu mravnímu*, 1928
21. *O katolické akci*, 1930.
22. *O lásce k bližnímu a Katolické akci*, 1931.

Separátně vydané Pastýřské listy:

Katolík v životě veřejném a soukromém, Hradec Králové

Choroby moderní lidské společnosti, Hradec Králové 1931.

Pastýřské listy vydané v pražské arcidiecézi²³⁸

²³⁸ Seznam pastýřských listů je podle knihy František POUL, Josef FRŠLÍNEK, Rudolf MIKUTA, Život a dílo Karla kardinála Kašpara, Čs. akciová tiskárna, Praha 1940. Národní archiv v Praze, *Ordinariát APA*, krabice č. 212, je tam rukou psaný seznam pastýřských listů, bez podpisu a datace. Některé názvy a data jsou jiné – zde byly dány do závorek.

- 15.11.1931 *Nástupní* (vracím se po 12ti letech do Prahy).
- 18.1.1932 *O době svatopostní.*
- 18.10.1932 *O pomoci trpícím a nezaměstnaným*
- 2.1.1933 *O pražském Jezulátku*
- (4.4.1933 *Rodičům o výuce náboženství.*)
- 11.6.1933 *O lásce k Bohu a Kristu. U příležitosti jubilejního roku 1900 výročí Kristova umučení.*
- 11.6.1933 *O víře a povinnostech z ní plynoucích.*
- 8.12.1933 *Pastýřský list ke kněžům i laikům, aby zahájili akci katolické charity.*
- 25.2.1934 *O svatopostní době, (Ježíš Kristus – Syn Boží.)*
- 23.4.1934 *Pastýřský list k 800. výročí smrti sv. Norberta. (Úmrtí arcibiskupa F. Kordače.)*
- 6.1.1935 *O katolickém sjezdu v Praze.*
- 6.1.1935 *Společný list biskupů o misijích.*
- 20.1.1935 *O katolické charitě a pomoci strádajícím.*
- 3.7.1935 *Poděkování arcidiecézanům za katolický sjezd.*
- 1.10.1935. *O katolické akci* (list byl psán německy).
- 25.2.1936 *Svatopostní list. Církev katolická a pojem lásky Ježíše Krista. Výzva k pomoci chudým a trpícím.*
- xx.7.1936 *O jubileu Velehradském.*
- 17.7.1936 *Děkovný list slovenským biskupům po návštěvě Slovenska a Podkarpatské Rusi.*
- 1.10.1936 *Společný pastýřský list všech biskupů. O sociální spravedlnosti a bezbožeckém komunismu.*
- 6.10.1936 *List proti rozlukám manželství a o manželství křesťanském.*
- 26.10.1936 *O mši sv. (Po biřmování v Kladsku)*
- 2.2.1938 *O povinnostech katolického křesťana. (O bezvěrectví a válce).*
- 11.2.1938 *Pokoj Kristův v Království Kristově.*
- 21.4.1938 *List u příležitosti 300. výročí přenesení posvátného Palladia země České z Prahy do Staré Boleslavě.*
- 2.10.1938 *Společný pastýřský list všech biskupů. (Smutek a zkoušky.)*
- 11.10.1938 *K současným událostem. (Pomoc Panny Marie).*

- 26.10.1938 *Treu zu Gott. Treu zu Kirche. Treu zu Christus.*
- 2.2.1939 *O hlubokém tajemství nejsvětější Trojice Boží.*
- xx.5.1939 *O křesťanském manželství.*
- 29.6.1939 *O nutnosti, vznešenosti a kráse kněžského povolání.*
- 15.11.1939 *O požehnání jež plyne pro osadníky ze stálého výstavu Nesvětější svátosti oltářní v jednotlivých farnostech arcidiecéze.*
- 25.1.1940 *O milosti Boží.*
- 23.4.1940 *Svým milým dětem.*

10.4 Prameny- archivní materiály

Archiv E. Beneše I., Církevní záležitosti, Karel Kašpar, Masarykův ústav AV, Praha, krabice 65 /R195.

Ordinariát APA, Karel Kašpar, Národní archiv v Praze, krabice č. 211 a č. 212.

Ordinariátní listy královéhradecké diecéze, Biskupstvím královéhradecké roč. 1920 až 1931. Archiv kurie, Biskupství královéhradecké, Velké nám. 35, Hradec Králové.

Pamětní kniha děkanství královéhradeckého, díl II., III. do 1932. Státní oblastní archiv, Hradec Králové.

Pamětní kniha Hradce Králové, kronika města, roky 1920 až 1932, Státní oblastní archiv, Škroupova 695, Hradec Králové.

10.5 Literatura - monografie

Atlas církevních dějin českých zemí 1818 – 1999, Kostelní Vydří, 2000.

Milan M. BUBEN, *Encyklopedie českých a moravských sídelních biskupů*, Praha 2000.

Milan BLAHYNKA a kol. *Čeští spisovatelé 20. století*, Praha, 1985.

Eliška ČÁŇOVÁ, *Slovník představitelů katolické církevní správy v Čechách v letech 1848 – 1918*, Praha 1995.

Československá biografie, díl II, Praha (dí I vyšel 1936, díl II a III nemají dataci).

- Zdeněk DOUBEK, Milan LAJDAR, *Kouzlo objevů, čtení o starém Hradci*, Hradec Králové 2002.
- Karel FARSKÝ, *Z podejha*, Politika, Praha 1920
- Jindřich FRANCEK, Jan JAKL, *Biskupové královéhradečtí*, Hradec Králové 1990.
- Vladimír HRUBÝ, Ota NEPILÝ, *Královéhradecká diecéze*, Hradec Králové 1994.
- Milan CHURÁŇ a kol., *Kdo byl kdo v našich dějinách ve 20. století*, Praha 1998, heslo Karel Kašpar.
- Josef JELEN, *Rekviem za kardinála*, Praha 1985
- Zdeněk KALISTA, *Po proudu života (2)*, Atlantis, Brno 1996.
- Zdeněk KÁRNÍK, *České země v éře první republiky 1918 – 1938*, Praha, 2000.
- Jiří KETTNER, *Dějiny pražské arcidiecéze v datech*, Praha 1993.
- Antonín KLIMEK, *Velké dějiny země Koruny České XIII. 1918-1929*.
- Petr KOLÁŘ, *Odluka církve a státu 1919*, Sborník č.4, KTF UK, Praha 2001.
- Jaroslav KUNC, *Slovník soudobých českých spisovatelů 1918-1945*, Praha 1945.
- Lubomír MACHALA a kol., *Panorama české literatury*, Praha 1994
- Pavel MAREK, *Arcibiskup pražský prof. dr. František Kordač*, FF UP, Olomouc 2005
- Masarykův slovník naučný*, Praha 1927, heslo Kašpar Karel Boromejský
- Jan MUKAŘOVSKÝ a kol. *Dějiny české literatury IV*. Praha, 1995.
- Pavel POKORNÝ, *Biskupové Čech, Moravy a Slezska po roce 1918 a jejich znaky*, Ostrava 1992.
- Antonín PODLAHA, *Series praepositorum, decanorum, archidiaconorum, aliorumque praelatorum et canonicorum s. metropolitanae ecclesiae Pragensis a primordiis usque ad praesentia tempora*, Pragae: Sumptibus s.f. Metropolitanani capituli Pragensis, 1912, str. 383-386.
- Jaroslav V. POLC, *Stručný přehled dějin českých a moravských diecézí po třicetileté válce*, Praha 1995.
- František POUL, *Památník na zesnulého Karla kardinála Kašpara*, Praha, 1941.
- František POUL, (Josef FRŠLÍNEK, Rudolf MIKUTA), *Život a dílo Karla kardinála Kašpara*, Praha, Československá akciová tiskárna, 1940.
- Miloš TRAPL, *Církevní poměry v letech 1848 – 1938*, in: *Pražské arcibiskupství*

- 1344-1994, edd. Zdeňka HLEDÍKOVÁ a Jaroslav V. POLC. : sborník statí o jeho působení, Praha, Zvon 1994.
- Martin C. PUTNA, *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848 -1949*, Praha, 1998.
- Josef PLUHAŘ, *Jeho Em. Kardinál Dr. Karel Kašpar na Slovensku a Podkarpatské Rusi*, Novina, Praha 1936.
- Jiří REINSBERG, Bohumil SVOBODA, *Hospodin rozjasnil svou tvář*, Vyšehrad, Praha 2004.
- František VANĚK, *Vlaštovky se vrací*, Praha 1946.
- Norbert František VEHOVSKÝ, *Stručné dějiny spirituální teologie*, Praha, 1999.
- Jan VRBA, *Proti arcibiskupovi*, Nakladatelství Volné myšlenky, Praha 1932.
- Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*, Dům OP Diderot, Praha 1997
- Vera SCHAUER, Hans M. SCHINDLER, *Rok se svatými*, Kostelní Vydří 1994
- Zdeněk SRP, *Královéhradecké biskupství v proměnách staletí*, Garamond, Hradec Králové 2005
- Josef TOMEŠ a kol., *Český biografický slovník XX. století*, Paseka, Praha 1999.

10.6 Periodika – články o Karlu Kašparovi

- Václav BARTUNĚK, *Profily pražských arcibiskupů ve světle dosavadního církevně-historického bádání*, Časopis Katolického duchovenstva, 85, 1944, s. 88-120.
- Biskup Karel Kašpar : bohoslovec úspěšně působil v diecézi*, Hradecké noviny, roč. 7, č. 86 (11.4.1998), s. 17, 1898 až 1932.
- Josef ČIHÁK, *Kardinalát a noví kardinálové S.Ř.C.*, Časopis katolického duchovenstva, 75, 1936, s. 1-36
- J. JIROUŠEK, *ThDr a JuDr Karel Kašpar, biskup královéhradecký*, Vlast r. 30 (1920-1921), č. 11.
- P.J. PEJŠKA C.ss.R., recenze knihy : *KAŠPAR Karel, nejnovější předpisy o řeholních kongregacích*, Praha 1917, Časopis katolického duchovenstva 58, 1917, s. 560.
- Antonín PODLAHA, *Dr. Karel Boromejský Kašpar*, Časopis katolického duchovenstva 72, 1931, příloha k 9. sešitu.

Smuteční oznámení, Časopis katolického duchovenstva, 81, 1941, s. 129.
Jaroslav ŠEBEK, *Vatikán a češi v moderní době*, Katolický týdeník, č.27-28/2003,
Vlast': Dr. Karel Boromejský Kašpar –kanovníkem metropolitní Kapitul y
u sv. Víta, *Vlast'* roč. 23 (1906-1907), s.538.

10.7 Periodika

(V těchto periodických byly hledány zprávy a zmínky o biskupu Karlu Kašparovi a jeho práci)

Časopis katolického duchovenstva, ročníky 41 , 1900 až do 82, 1941 a 85, 1944.
Čech, denník katolického zaměření, Praha, ročník 56, 1931.
Český zápas, týdeník, církev československá, Praha, roky 1921 až 1922; rok 1930 a 1931.
Český zápas, rodinný kalendář, církev československá, Praha, 1922 a 1932.
Katolk, almanach-kalendář, čs. Benediktini, Chicago USA, ročník 27, 1921 až 34, 1929.
Kraj královéhradecký, týdeník, rok 1931.
Národní politika, denník, Praha, ročník 49, 1931; 50, 1932 a 53, 1935.
Osvěta lidu, týdeník, Čsl. Národní demokracie v kraji královéhradeckém, 1921; 1931.
Pochodeň, komunistická strana Hradec Králové, 1920, 1921.
Právo národa, nezávislý reformní čtrnáctidenník, rok 1920, Církev československá.
Štít, politický týdeník Čs. strany lidové (královéhradecko), Hradec Králové , ročníky 1931 až 1941.
Volná myšlenka, (týdeník), Praha, ročníky, 12, 1920 až 15,1924; 21, 1930 až 30, 1938 (kdy zaniká).

10.8 Internet a film

Stránky pražské arcidiecéze: [http // www.apha.cz](http://www.apha.cz)

Getsemany č. 7/2001, křesťanský časopis <http://www.getsemany.cz>

Česká televize Praha, *Hledání ztraceného času*, archivní žurnál č. 28, IDEC: 203 522 16312. Obsah díla: Připomeneme si osobnost církevní hodnostáře Dr. Karla Kašpara, který se v roce 1931 stal pražským arcibiskupem.

11. SEZNAM PŘÍLOH

- I. Úvodní list z knihy vydané k 70 výročí narození Karla Kašpara.¹
- II. Fotografie Karla kardinála Kašpara²
- III. Znak biskupský a kardinálský.³
- IV. Počty katolíků v českých zemích v roce 1930.⁴
- V. Jmenovací dekret kardinála.⁵
- VI. Smuteční oznámení v *Časopise katolického duchovenstva*.⁶
- VII. Fotografická příloha (vybrané fotografie z knihy F. POULA)⁷

¹ František POUL, *Památník na zesnulého Karla kardinála Kašpara*, Praha 1941.

² Tamtéž, nestránkováno.

³ Milan BUBEN, *Encyklopedie českých a moravských sídelních biskupů*, Praha 2000.

⁴ *Atlas církevních dějin českých zemí 1818 – 1999*, Kostelní Vydří, 2000.

⁵ *Ordinariát APA, Karel Kašpar*, kr. č. 211 a 212, Národní archiv v Praze.

⁶ *Časopis katolického duchovenstva*, r. 82, 1941, s. 129.

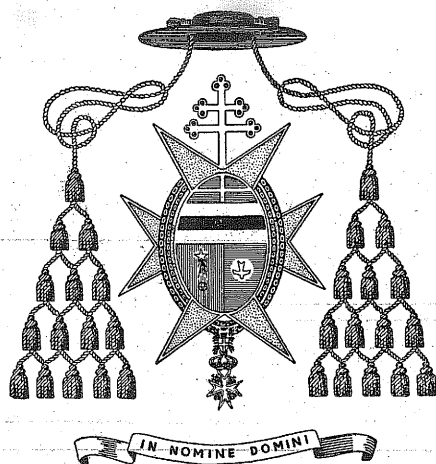
⁷ František POUL, *Památník na zesnulého Karla kardinála Kašpara*, Praha 1941.

Pokus o chronologický výběr charakteristických fotografií z celého života kardinála Kašpara.

12. OBSAH

1. <u>Úvod</u>	3
2. <u>Prameny a literatura</u>	5
3. <u>Hlavní životopisná data</u>	11
4. <u>Cesta životem a prací Karla Kašpara</u>	14
4.1 Dětství	14
4.2 Studia bohoslovectví a svěcení	15
4.3 Kněz	17
4.4 Biskup	21
4.5 Situace v církvi	23
4.6 Klérus a farnosti	27
4.7 Katolická akce, M. J. Hus, Katolické spolky	29
4.8 Problémy ve školství	31
4.9 Podpora aktivit v diecézi	33
4.10 Materiální starost o diecézi	34
4.11 Působení mimo diecézi – cesty	35
4.12 Ctitel sv. Terezičky	37
4.13 Další cesty	38
4.14 Chronologie činnosti biskupa Kašpara	39
5. <u>Karel Kašpar - arcibiskup pražský a kardinál</u>	45
5.1 Situace v církvi, přelom dvacátých a třicátých let	45
5.2 Abdikace arcibiskupa F. Kordače	46
5.3 Karel Kašpar arcibiskupem	48
5.4 Arcibiskup a jeho aktivity a problémy	50
5.5 Katolický sjezd v Praze roku 1935	52
5.6 Jmenování kardinálem	54
5.7 Druhá polovina let třicátých	55
5.8 Poslední roky kardinála Kašpara	58
6. <u>Karel Kašpar – spisovatel</u>	63
6.1 Odborná literatura	63
6.2 Výběr z některých prací Karla Kašpara	64

6.2.	Výběr z některých prací Karla Kašpara.....	64
6.2.1	Historická literatura.....	64
	<i>Papež Lev XIII a Česká kolej v Římě.....</i>	64
	<i>Skutky a nikoli pouhá slova papeže míru Benedikta XV.....</i>	65
	<i>Choroby moderní lidské společnosti.....</i>	67
6.2.2	Životopisy a cestopisy.....	67
	<i>Sv. Terezie od Ježíška.....</i>	67
	<i>Cesta prvního československého biskupa do Ameriky.....</i>	68
	<i>Po stopách Božského spasitele v Egyptě a ve Svaté zemi.....</i>	70
	<i>Pontifikát Pia X.</i>	71
	<i>Dojmy z Konnersreuthu.....</i>	72
6.2.3	Stručné hodnocení životopisů a cestopisů.....	74
7.	<u>Karel Kašpar – člověk, biskup, arcibiskup.....</u>	74
8.	<u>Závěr.....</u>	83
9.	<u>Použité zkratky.....</u>	84
10.	<u>Použité prameny a literatura.....</u>	85
10.1	Prameny - knihy Karla Kašpara.....	85
10.2	Prameny - články Karla Kašpara.....	86
10.3	Prameny - Pastýřské listy.....	92
10.4	Prameny - archivní materiály.....	93
10.5	Literatura – monografie.....	93
10.5	Literatura - periodika – články o Karlu Kašparovi.....	97
10.6	Literatura – periodika.....	97
10.7	Ostatní zdroje - internet a film.....	98
11.	<u>Seznam příloh.....</u>	99
12.	<u>Obsah.....</u>	100

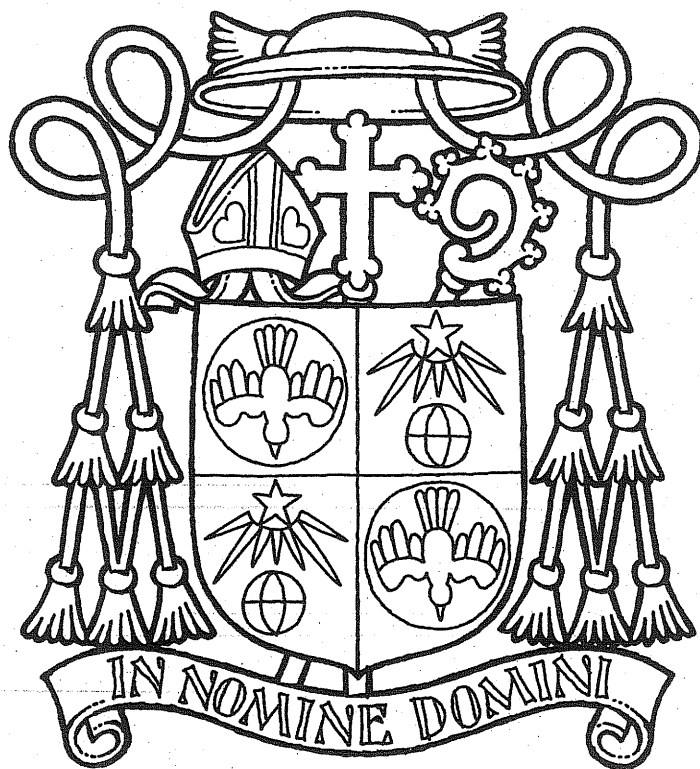
JEHO EMINENCE NEJDŮSTOJNĚJŠÍ PÁN,
K A R E L K A Š P A R
SVATÉ CÍRKVE ŘÍMSKÉ TITULU SV. VITÁLA KARDINÁL-KNĚZ
Z BOŽÍ A APOŠTOLSKÉ STOLICE MILOSTI
KNÍŽE-ARCIBISKUP PRAŽSKÝ

téže Apoštolské stolice rozený legát český a přeslavných diecésí bamberské, míšeňské a řezenské, primas český, metropolita Čech, bývalý ordinář všech katolických vojínů, věčný kancléř obojí fakulty theologické pražských universit, velkopřevor souverenního posvátného řádu Maltézských rytířů v Čechách, nositel velkého kříže téhož řádu, velkokřížník řádu Božího Hrobu v Jerusalemě, velkokřížník královského řádu rumunského „Serviciu Credincios” I. třídy, nositel nejvyššího vyznamenání I. třídy krále Karla IV. s hvězdou a čestného kříže Pro ecclesia se pontifice, komtur řádu Pro Pius meritis, doktor posvátné theologie a obojího práva, čestný člen předsednictva Klubu právníků, čestný člen Všehrdu, čestný občan města Schweissing, města Mirošova a Stodůlek, mariánský sodál atd. atd.

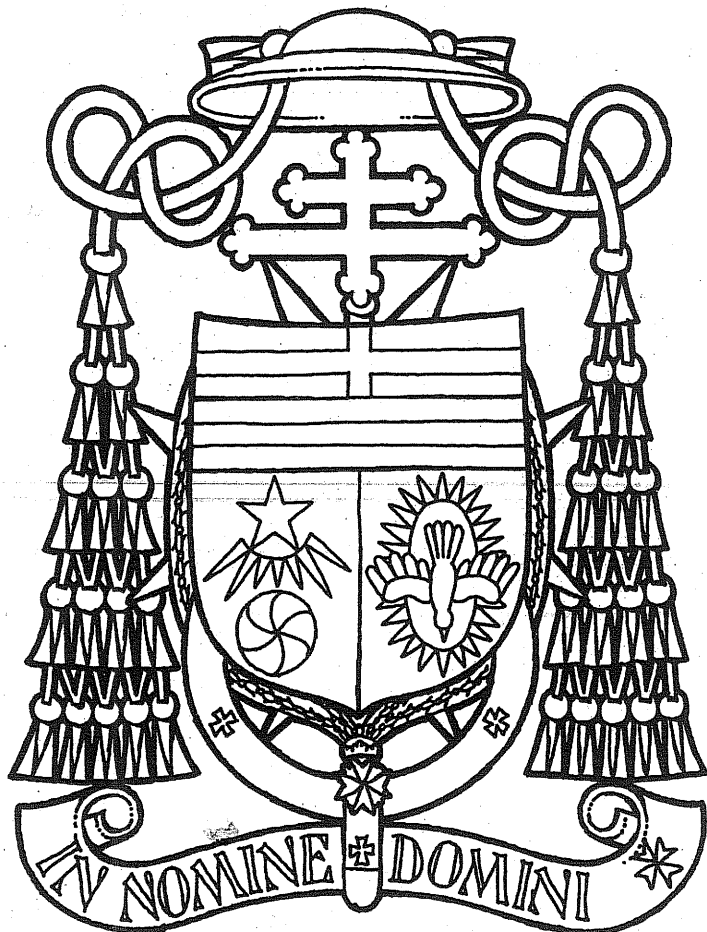
Narodil se dne 16. května 1870 v Mirošově, na kněze byl vysvěcen 25. února 1893 v Římě Jeho Svatostí papežem Benediktem XV., jmenován a prohlášen 8. března 1920 biskupem v Betsaidě a světícím biskupem v Hradci Králové, 11. dubna 1920 posvěcen na biskupa, 13. června 1921 jmenován a prohlášen papežem Benediktem XV. biskupem v Hradci Králové, 29. června 1921 slavnostně uveden na biskupský stolec, Jeho Svatostí papežem Piem XI. povolán 22. října 1931 na metropolitní stolec pražský, 15. listopadu vstoupil slavně do svého metropolitního chrámu a na stolec sv. Vojtěcha a od téhož Svatého Otce 16. prosince 1935 jmenován členem posvátného sboru kardinálů Svaté Církve Římské.

Znak: (Hradec Králové) Čt-
vrcený štít. V prvním a čtv-
rém červeném poli slétající
stříbrná holubice ve zlaté aure-
ole, ve druhém a třetím mod-
rém poli zářící zlatá pětihrotá
hvězda nad stříbrným, červe-
ným a modrým míčem. Za
štítem zlatý procesní kříž pro-
vázený vpravo mitrou, vlevo
zlatou dovnitř obrácenou ber-
lou. U paty devisa: IN NO-
MINE DOMINI (Ve jménu
Páně). Vše převýšeno zeleným
biskupským kloboukem.

(Praha) Pod dvěma
hlavami polcený štít. V horní
červené stříbrný heraldický
kříž, pod ní v černé zlaté břev-
no. V pravém modrém poli
zářící zlatá pětihrotá hvězda
nad bílo-červeno-modrým
míčem. V levém červeném
poli slétající stříbrná holubice
Ducha svatého ve zlaté aureo-
le. Štít podložen bílým os-
mihrotým křížem a obtočen
dekorací velkokřížníka řádu
Johanitů. U paty pallium, za
štítem zlatý patriarchální kříž.
Devisa: IN NOMINE DO-
MINI (Ve jménu Páně). Vše
převýšeno červeným kardinál-
ským kloboukem.

Romae

In Palatio Apostolico Vaticano

Feria II die XVI mensis Decembris

MCMXXV

Summus Dominus Deus

Creavit et publicavit S. R. E. Presbyterum Cardinalem **Carolus Kaspar** Archiepiscopum Dragensem, ipsumque Reverendissimorum eiusdem S. R. E. Cardinalium Coetui et Collegio favorabiliter aggregavit, cum omnibus et singulis honoribus, favoribus, oneribus, facultatibus, preminentibus, immunitatibus, praerogativis, privilegiis et indultis solitis et consuetis, nec non cum o clausulis necessariis et opportunis.

fr. Thomas Pius O. P. Card. Boggiani

Cancellarius S. R. E.

Inscrutabili Dei omnipotentis consilio ex hac vita terrestri
evocatus est

*Eminentissimus, Reverendissimus,
Excellentissimus ac Celsissimus Dominus Dominus*

CAROLUS

TITULI S. VITALIS S. R. E. PRESBYTER CARDINALIS

KAŠPAR

*Dei et Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Pragensis,
Princeps, Sedis Apostolicae per incl. regnum Bohemiae nec non
per celeberr. Bambergensem, Misnensem, Ratisbonensem dioeceses
Legatus natus, incl. regni Bohemiae Primas, insignis ordinis
Hierosolymitani s. Sepulchri magnae crucis eques, utriusque fa-
cultatis theolog. universitatis Pragensis cancellarius perpetuus,
ss. Theologiae et iuris utriusque doctor, etc., etc., etc.*

Natus Mirošovii die 16. Mai 1870, ordinatus Romae die 25. Febru-
arii 1893, consecratus in Episcopum Reginaegradecensem die 13.
Junii 1921, Archiepiscopus Pragensis nominatus in aliam sedem
S. Adalberti Mart. die 15. Novembris 1931 inthronisatus est. A Sua
Sanctitate Pio PP. XI. die 16. Decembris 1935 S. Rom. Eccl.
Cardinalis creatus et publicatus est.

Meritis revera eminentissimus, sacramentis Ecclesiae rite munitus
longiori morbo abreptus pie in Domino obdormivit die 21. Aprilis
1941 hora 1. matutina. Corpus exanime feria V. die 24. Aprilis
hora 9. matutina ex residentia archiepiscopali Hradčanensi trans-
latum in ecclesiam Metropolitanam ad d. Vitum, ubi celebratis
exequiis et absolutionibus in archiepiscopali crypta sepultum est.
Lugemus pastorem vigilantissimum, pio zelo inflammatum, raris
fulgentem virtutibus, Antistitem in laboribus indefessum, cleri
ac populi patrem amantissimum, cuius memoria in benedictione
manebit. Omnes Patrem omnipotentem deprecamur, ut qui inter
apostolicos sacerdotes fidelem ac pium famulum suum pontificali
fecit dignitate vigere, ipsum eorum quoque perpetuo aggregare
dignetur consortio.

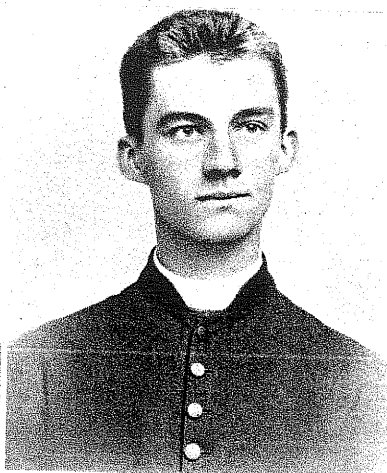
Smuteční oznámení v Časopise katolického duchovenstva

Před maturitou

Vysvěcen na kněze r. 1893

Jako kaplan r. 1895

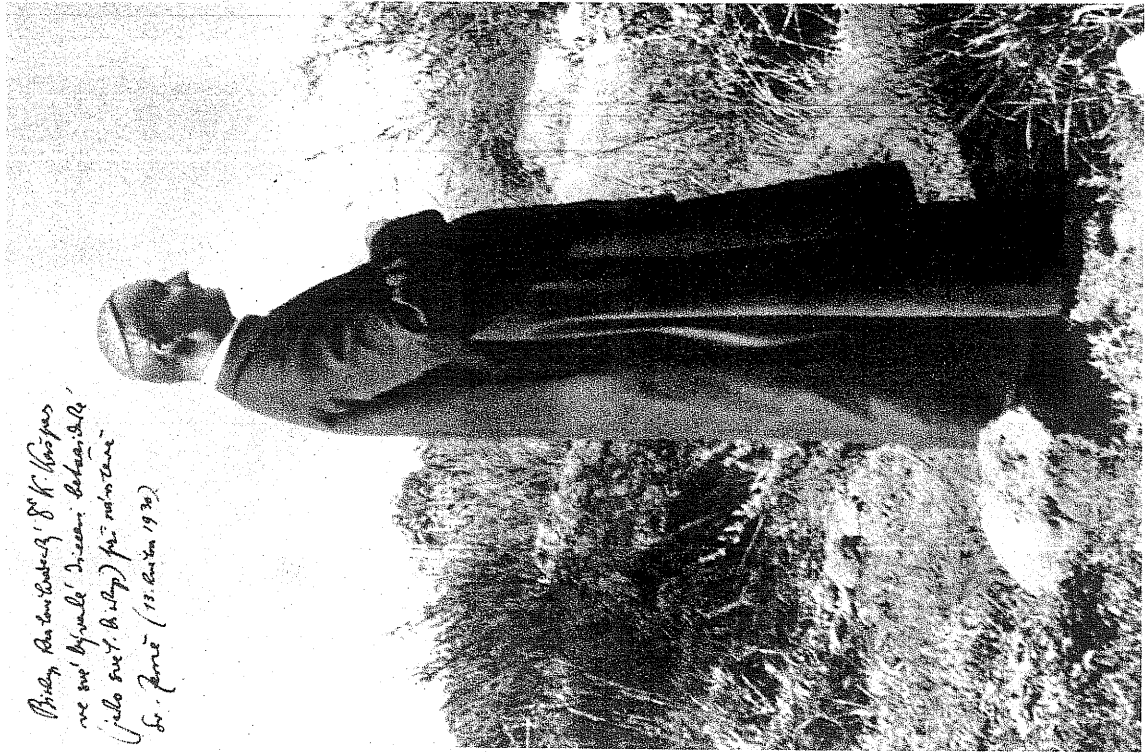

První vánoce v koleji Nepomucena v Římě r. 1888

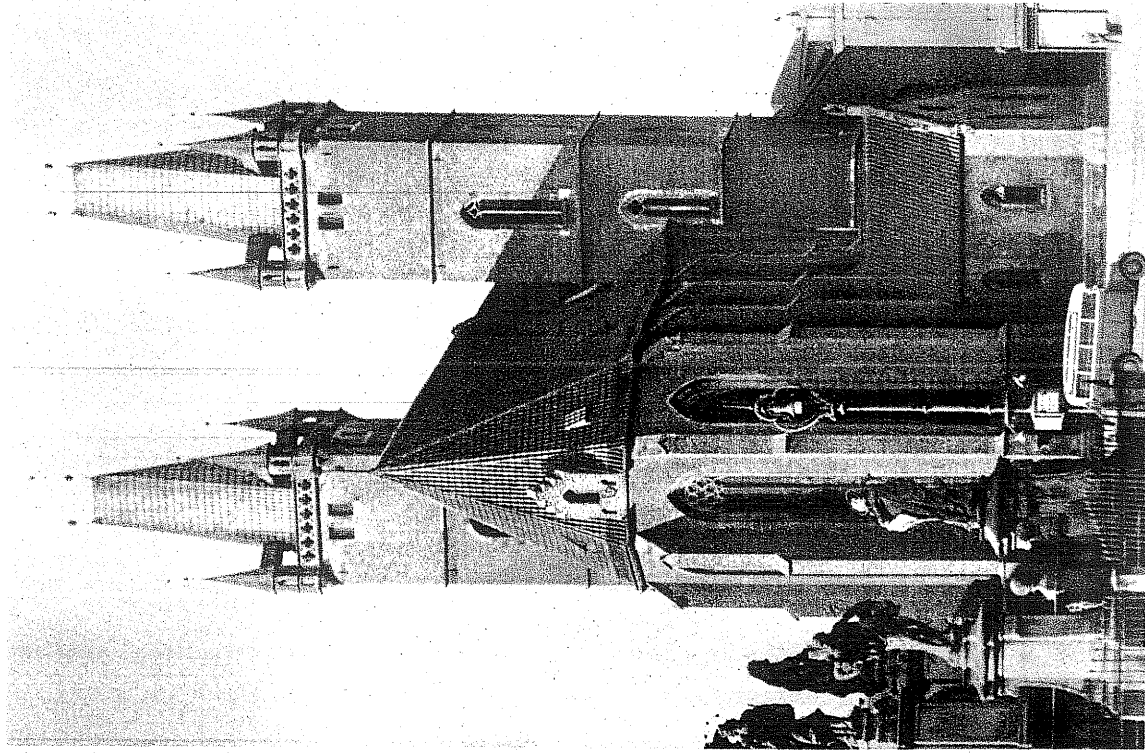

Znovu v Římě jako kaplan hospice Santa Maria dell'Anima

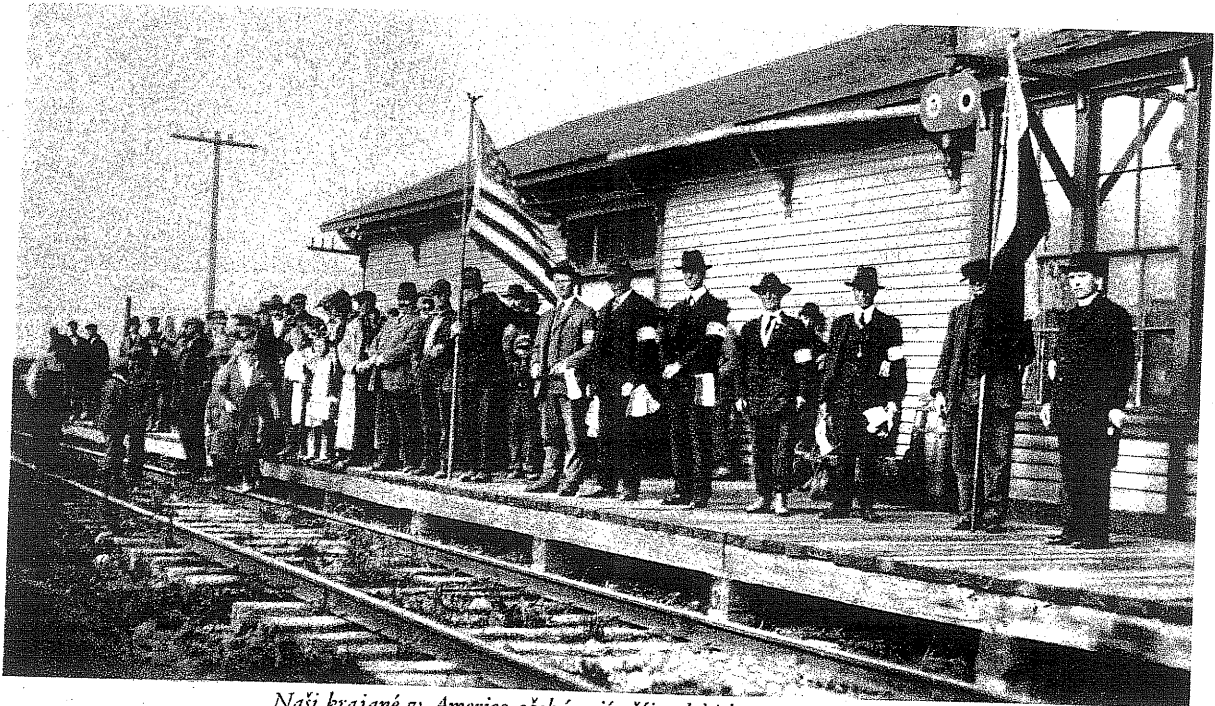
Biskup Antonín Štěpánek, O. S. B. Kaspár
ve své bytce 'dívce' Bohušce
(jako sv. Hilary) při návštěvě
Dr. Jany (18. květen 1930)

Dr. Kaspár jako biskup královéhradecký přebíhá svou bytu. tit. diecési
betsatíškou ve Svate zemi r. 1930

Katedrála sv. Ducha v Hradci Králové

Naši krajané v Americe očekávají příjezd biskupa Dr. Kašpara

Weston v Americe

Výprava poutníků do Svaté země r. 1930

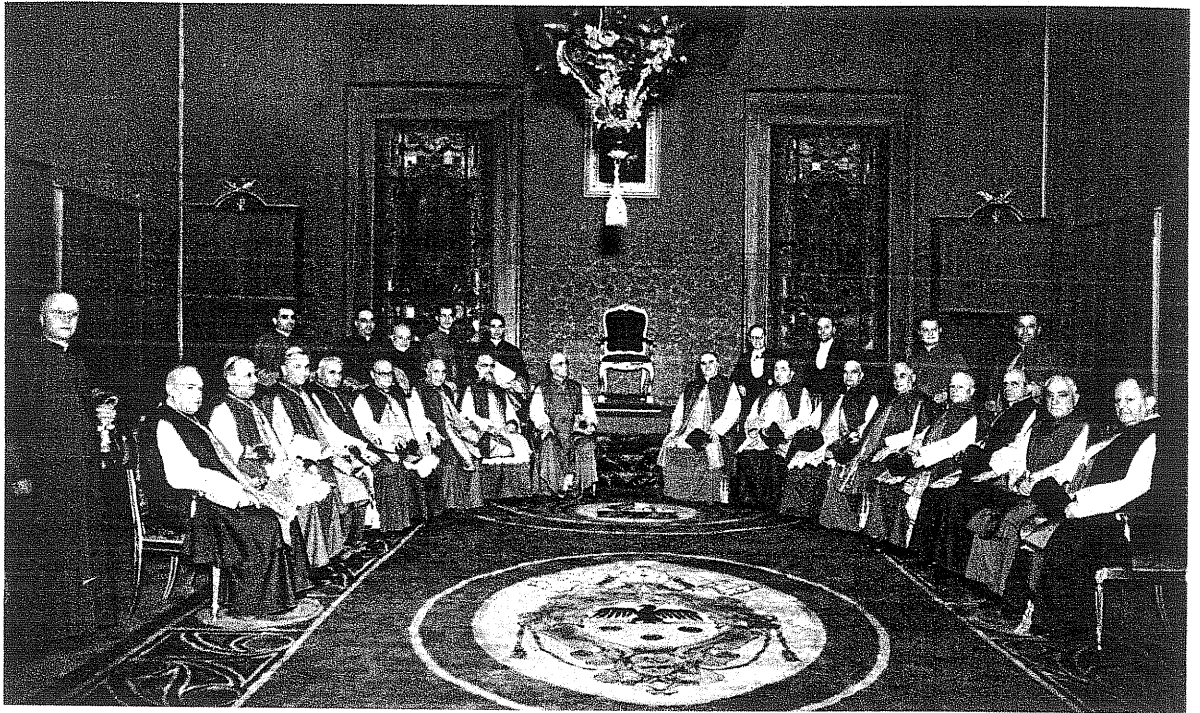
Fotografie z cesty do Svaté země

Arcibiskupem na stolci sv. Vojtěcha

Na nádraží s kardinálem Immitzerem a biskupem Weberem

V papežském pokoji před jmenováním kardinálem

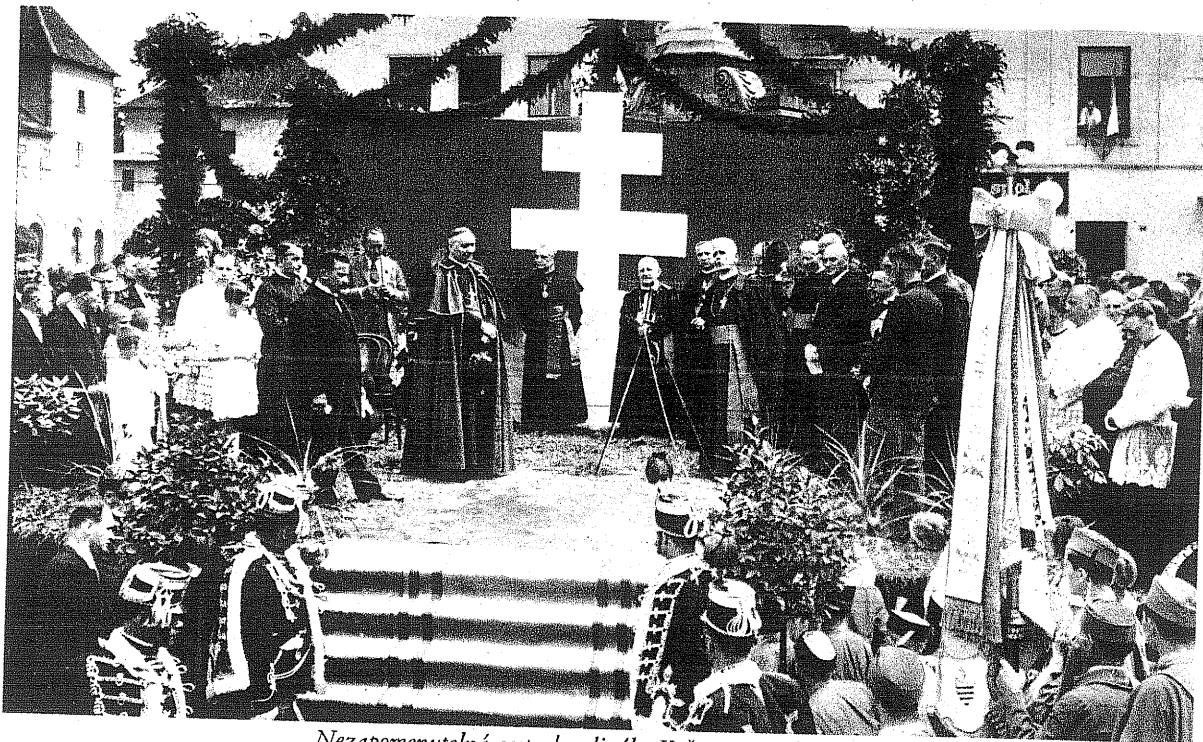
Na chodbě k přísaze a ke jmenování

V rozhovoru s nunciem Msgrem Ritterem

Msgre Ritter, kardinál Kašpar a kancléř Dohalský

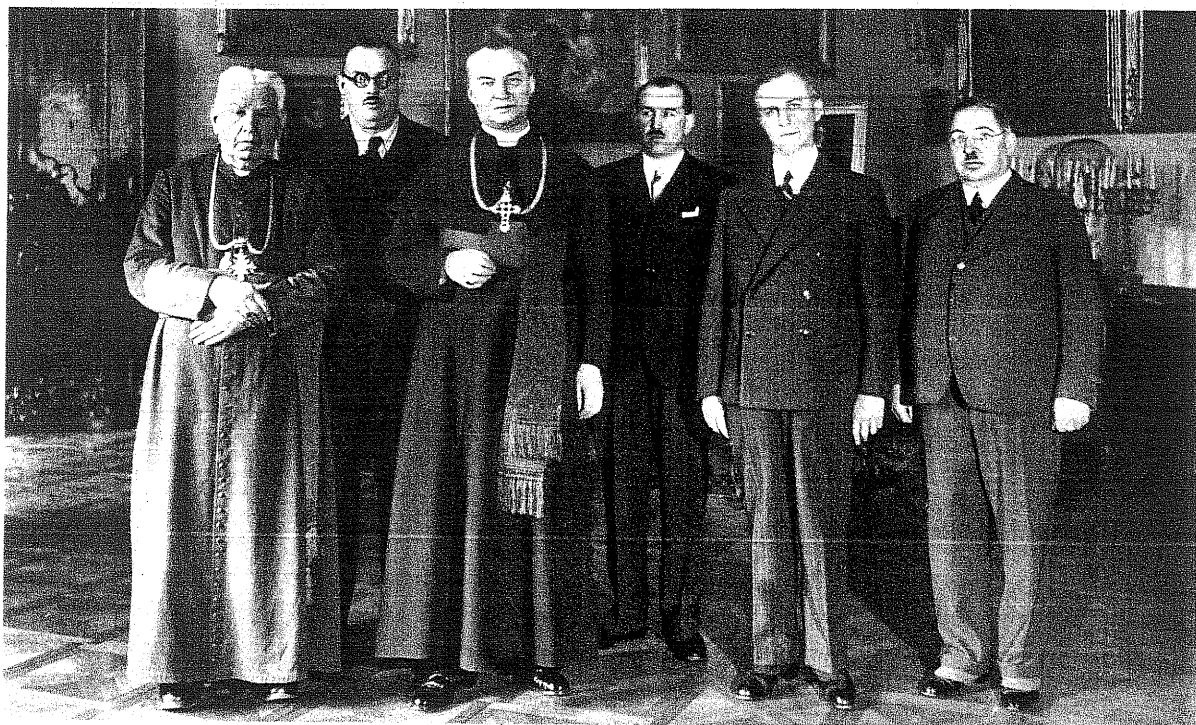
Nezapomenutelná cesta kardinála Kašpara na Slovensko

Věřící východního Slovenska zbožně pokleknají, aby přijali kardinálovo požebmání

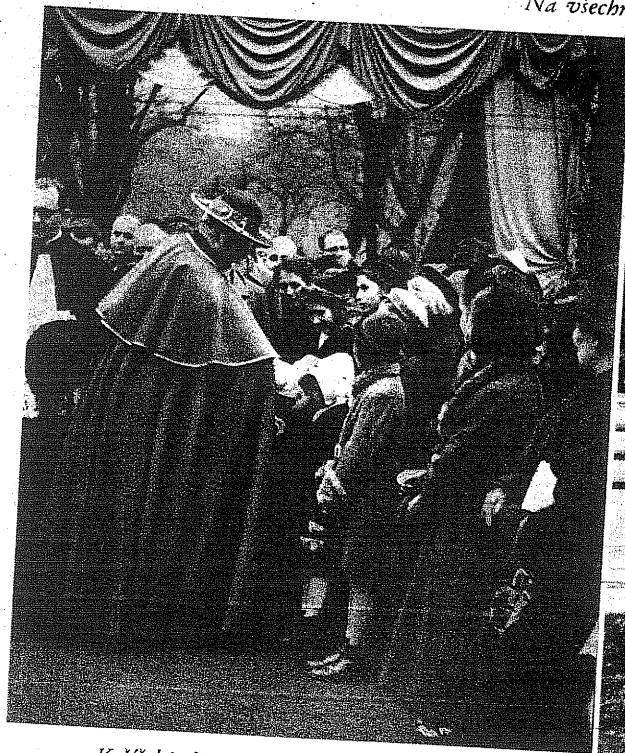
V českém rozhlase

Pan kardinál přijal zástupce katolického tisku

Na všechny se dostane

Košičské děti obklopily svého arcipastýře

Nejmenší jsou mu nejmilejší

Při odchodu ze sanatoria

V rekonvalescenci

PORTRÉT ARCIBISKUPA KARLA KAŠPARA

Diplomová práce

Resumé

Práce se zabývá Karlem Kašparem, knězem, biskupem, arcibiskupem a kardinálem. Karel Kašpar se narodil roku 1870 a zemřel roku 1941. Bohosloví studoval v Římě a tam také vystudoval obojí právo. Prošel strmou cestou mnoha církevními funkcemi až na arcibiskupský trůn v arcidiecézi pražské. V roce 1935 byl jmenován kardinálem.

Práce má deset hlavních kapitol a přílohy. V kapitole druhé jsou shrnuty zkušenosti z práce se zdroji informací. Jde o archivní materiály, těch je málo, ale jsou zajímavé. Dalším zdrojem informací byly práce samotného Karla Kašpara, byl pilným přispěvatelem do Časopisu katolického duchovenstva a také napsal více knih, jak odborných, tak i cestopisů a životopisů. V práci jsou použity mnohé informace z periodik a literatury. Nechybí kritické zhodnocení přínosu různých informací z periodik a literatury a také pohled na možnosti přístupu k informacím.

V dalších kapitolách práce se přináší informace z jednotlivých etap arcibiskupova života. Jsou to informace o dětství, studiích a kněžské činnosti, která byla bohatá na jeho aktivitu, ale zároveň je na ni nejméně podrobnějších informací. Na informace bohatou částí je kapitola o biskupském působení Karla Kašpara. Šlo o vrcholnou část jeho života a kněžské cesty. Byl velmi aktivní, organizoval diecézi, psal, cestoval a tak tato kapitola přináší nejvíce informací. Součástí této kapitoly je chronologie činnosti biskupa Kašpara v diecézi královéhradecké.

Jeho arcibiskupskému působení v arcidiecézi pražské, kam nastoupil po abdikaci arcibiskupa Kordače je věnována další část práce, která má o něco méně informací než předchozí kapitola. Jejímí hlavními částmi je situace kolem abdikace arcibiskupa Kordače, počáteční úspěchy a problémy Karla Kašpara v arcidiecézi, katolický sjezd v roce 1935, jmenování kardinálem a také konec třicátých let, okupace a rozpad Československa. Najdou se tam mnohé zmínky o situaci a o lidech v té době působících. Samotný, nemocný arcibiskup Kašpar už mnoho koncem třicátých let nestihl udělat, umírá roku 1941.

Další část práce informuje o spisovatelské činnosti arcibiskupa. Jde o odbornou literaturu jejíž zhodnocení by vyžadovalo práci několika odborníků z práva, liturgiky a dogmatiky. V této práci se pouze informuje o odborné práci a o některých dobových kritikách. Lépe se pracuje s literaturou životopisnou a cestovatelskou. Jsou tam uvedeny malé popisy obsahů – malé recenze osmi jeho knih. V seznamu pramenů je úplný soupis jeho článků vydaných v Časopisu katolického duchovenstva. Ten byl získán na základě prostudování uvedeného časopisu v ročnících 1900 až 1941.

Nechybí ani kontroverzní kapitola pohledů a hodnocení Karla Kašpara jako člověka, kněze a vysoce postaveného církevního představitele. Práce je doplněna několika přílohami ilustrujícími dobu a arcibiskupa Kašpara.

Karel Bejček, navazující magisterské studium náboženských nauk
rok 2005/2006

SUMMARY

A portrait of the archbishop Karel Kašpar

This thesis dwells on the former archbishop of Roman Catholic church of Prague archdiocese. The thesis contains several chapters about his life, studies, priest's work and about his large bishop activities at diocese Hradec Králové. There are also chapters about archbishop's office and his cardinalate included.

Birth. Karel Kašpar was born in May 16, 1870, in Mirošov, archdiocese of Prague, Bohemia, part of Austria-Hungary and from 1918 the Czechoslovak Republic.

Education. He studied secondary school in Plzeň and then he left to Rome for theological studies at De Propaganda Fide, from 1888 till 1895. Then he had interval for the first pastoral work and started on Pontifical Roman Athenaeum of S. Apollinare as a jurist degree.

Priesthood. He ordained in February 25, 1893 in Rome and after began with pastoral work in the archdiocese of Prague and canon of its cathedral chapter. He steeped way a lot of Church's Office during 1899-1920. He was an active writer, he prepared many articles from concerning the liturgy, Church law and dogmatics into Časopis Katolického Duhovenstva.

Episcopate. He was elected the titular bishop of Betsaida and he appointed auxiliary bishop of Hradec Králové in March 8, 1920, he was and consecrated by F. Korda, archbishop of Prague. He moved to the diocese of Hradec Králové and began his bishop work in June 13, 1921. He worked hard as a bishop with an autocratic style. He finished more than twenty-five books during this period. We can say that 1920's were his most successful years..

Episcopate – archbishop. He became an archbishop in October 22, 1931. He took up after the Prague archbishop František Kordač. He had to or tried to find solutions many to Church and politic problems. He created a cardinal priest in the consistory in December 16, 1935 by Vaticane. It was honour for the Czechoslovak Republic and archbishop Kašpar too. He participated in the conclave of 1939. After the Mnichov agreement the Nacist army occupied the Czechoslovak Republic. The archbishop was ill and had many disagreements with the protectorate office. Karel Kašpar died in April 21, 1941 in Prague and he was buried in the metropolitan cathedral of St. Vít in Prague.

Key words: portrait, archbishop, Church, cardinal, Czechoslovakia

Translated by Karel Bejček